

Na osnovu člana 35. stav 1.1 Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 77/16 avgust 2010.), član 4. stav 3. i člana 81. stav 2. i 3. Zakona 05/L-45 o Osiguranju (Službeni list Republike Kosovo, br. 38/24 decembar 2015.), Odbor Centralne banke Republike Kosova, na sastanku održanom 27. juna 2016. godine je usvojio:

UREDBA O OBJAVLJIVANJU INFORMACIJA OD STRANE OSIGURAVAČA

Član 1

Svrha i delokrug

1. Svrha ove uredbe je da definiše informacije koje osiguravači treba da objavljuju, način, oblik i vremenske rokove za njihova objavljivanja, kako bi se povećala transparentnost i disciplina u sektoru osiguranja, kao i da se osigura održivost i pouzdanost ovog sektora.
2. Ova uredba se primenjuje na sve licencirane osiguravače od strane CBK-a za rad u Republici Kosovo.

Član 2

Definicije

1. Sve definicije koje se koriste u ovoj uredbi su utvrđene članom 3. Zakona br. 05/L-45 o Osiguranju (u daljem tekstu: Zakon o osiguranju) i/ili kao što je u nastavku definisano za potrebe ove uredbe:
  - a) *Finansijska godina* – podrazumeva period od 1. januara do 31. decembra te godine.

Član 3

Zahtevi za procedure objavljivanja i karakteristike informacija

1. Osiguravači treba da izrade i usvoje interne akte o procedurama za pripremu i objavljivanje informacija, koje treba da sadrže vrstu informacije za objavljivanje, učestalost objavljivanja i sisteme kontrole u procesu objavljivanja.
2. Osiguravači treba da objavljuju informacije o rizicima kojima su izloženi u svom poslovanju, pružajući uopšteni pregled profila rizika.
3. Objavljena informacija od strane osiguravača treba da bude materijalne prirode, da se prilagodi i služi zahtevima odlučivanja svojih korisnika i da im pomogne u proceni rizika i očekivanih dobitaka njihovih investicija, drugih mogućih izloženosti ili učinka i

budućeg finansijskog stanja njihove aktivnosti.

4. Prema ovoj uredbi, informacija će se smatrati materijalne prirode u slučajevima kada isključivanje ili njeno pogrešno izjavljivanje, može uticati ili promeniti ekonomsku odluku korisnika ove informacije.
5. Osiguravači treba da objavljuju pouzdane informacije koje odražavaju njihovo finansijsko stanje. Za ovu informaciju treba da postoji mogućnost verifikacije u svako vreme, da bude potpuna u svim aspektima od značaja za korisnika.
6. Osiguravači treba da predstave datum objavljivanja informacije. U slučaju ispravke objavljene informacije od strane osiguravača, oni moraju da objave i datum vršenih ispravki.
7. Osiguravači treba koriste svoj logo, kao prepoznatljivi znak u svojim objavama.
8. Osiguravači ne treba da objavljuju informacije, koje se smatraju poverljivim ili tajnim za njihove klijente na osnovu važećih zakona ili podzakonskih akata ili druge informacije koje mogu imati uticaja na njihove konkurentske pozicije na tržištu.
9. Osiguravači treba da objavljuju informaciju na jednom od dva službena jezika u Republici Kosovo, i na dobrovoljnoj osnovi i na drugim jezicima.

Član 4

Objavljivanje godišnjih izveštaja

1. Osiguravač treba da pripremi i objavi revidirani godišnji izveštaj odobren od strane upravnog odbora osiguravača, ne kasnije od 6 meseci nakon završetka kalendarske godine.
2. Godišnji izveštaj treba da sadrži:
  - a) revidirane finansijske izveštaje;
  - b) mišljenje spoljnog revizora o finansijskim izveštajima;
  - c) mišljenje nezavisnog aktuara, angažovanog od strane spoljnog revizora za svrhu revizije.
3. Osiguravač treba da drži godišnje izveštaje objavljene na internet stranici za najmanje poslednje tri finansijske godine.
4. Osim, kako je određeno u stavu 2. ovog člana, osiguravači u svojim godišnjim izveštajima treba da obelodane sledeće:
  - a) Opšte podatke o osiguravaču, koji treba da sadrže najmanje:
    - i. Naziv osiguravača i adresu glavnih kancelarija;
    - ii. Prethodni naziv osiguravača (ako je primenjivo);
    - iii. Ako osiguravač pripada grupi, naziv organizacione grupe, glavne grane i učesnike;
    - iv. Teritorijalna proširenost osiguravača (ogranak, filijala, predstavništva u zemlji i inostranstvu);
    - v. datum osnivanja osiguravača i pravni status;

- vi. imena ključnih funkcionera, kao što su: članovi upravnog odbora, višeg rukovodstva, ključnih lica u funkciji kontrole (ako je primenjivo, menadžeri rizika, službenici usaglašenosti, interni revizori i aktuari);
  - vii. imena i adrese spoljnih revizora i aktuara;
  - viii. podatke o kontaktima;
  - ix. klase osiguranja za koje je licenciran.
- b) Podatke o strukturi kapitala i akcionarima, spisak akcionara i procentualno učešće u akcionarskom kapitalu;
  - c) Ciljevi, politike i menadžment;
  - d) Korporativno upravljanje;
  - e) Politike menadžiranja rizika;
  - f) Podatke u vezi sa učinkom i finansijskom stanju, koji bi trebalo da sadrže najmanje:
    - i. Finansijsku poziciju (bilans stanja);
    - ii. Finansijski učinak (pregled prihoda i troškova);
    - iii. Adekvatnost kapitala (solventnost);
    - iv. Obelodanivanje ugovora i sporazuma sa reosiguravačima o cediranim rizicima;
    - v. Podaci o premijama i štetama po klasama osiguranja u broju i vrednosti;
    - vi. Osnovni (odnos) pokazatelji osiguranja, kao što su: odnos nastale štete, odnos troškova, odnos kombinovanja, operativni odnos, odnos regulisane štete, odnos pokrivenosti tehničkih rezervi, odnos adekvatnosti kapitala, bruto i neto odnos kapitala;
    - vii. Drugi finansijski pokazatelji (odnosi) kao što su: pokazatelj povraćaja u prosečnoj aktivi, pokazatelj povraćaja na prosečni kapital, pokazatelj povraćaja od prosečnih investicija, pokazatelj duga prema kapitalu.
5. Informacija sadržana u stavu 2. ovog člana treba da bude jasno i na odgovarajući način prikazana, kako bi se postigao dovoljan nivo transparentnosti osiguravača.
6. Osiguravači treba da dostave kopiju njihovog godišnjeg izveštaja u CBK-u i da to objave na svojoj internet stranici.
7. Tražena informacija u stavu 4. tačka a) ovog člana treba da bude objavljena u svakom trenutku na internet stranici osiguravača i treba da se ažurira kad god ima promena.

Član 5

Tromesečne publikacije

1. Osiguravači treba da objavljuju finansijsku poziciju i finansijski učinak u njihovoj internet stranici u roku od 30 dana od završetka svakog kvartala, u skladu sa predstavljenim dodacima u ovoj uredbi.
2. Objavljeni tromesečni rezime finansijske pozicije i finansijskog učinka treba da bude tačan, istinit i u skladu sa rezimeom prethodnog perioda, koji treba da bude obuhvaćen kao referenca. U slučaju promene primenljivih metoda računovodstva, projekcije prethodnog perioda treba da se utvrđuju i objavljuju u skladu sa novim metodama.

3. Preliminarni rezime bilansa stanja i pregleda prihoda za četvrti kvartal, koji se završava 31. decembra, treba da bude objavljen u roku od 30 dana, bez čekanja mišljenja spoljnih revizora, bez dovodenja u pitanje obaveze o objavljivanju bilansa stanja i pregleda konačnih prihoda revidiranih u roku od 6 meseca nakon završetka finansijske godine zajedno sa mišljenjem spoljnog revizora.
4. Bilans stanja i pregled prihoda treba da bude sastavljen prema međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, odražavajući dodatna pravila i standarde utvrđene od strane CBK-a i objavljene u skladu sa priloženim obrascima na kraju ove uredbe.
5. Osiguravači, osim bilansa stanja i pregleda prihoda, takođe treba da objavljuju u svojim zvaničnim internet stranicama na tromesečnim osnovama i pokazatelje utvrđene u članu 4. stav 4. podstav g) ove uredbe.

Član 6 **Informisanje javnosti**

U cilju informisanja javnosti, osiguravači treba da objavljuju na svojim internet stranicama, informacije kao što je definisano članom 53. Zakona o Osiguranju.

Član 7 **Sprovođenje, korektivne mere i civilne kazne**

Kršenja ove uredbe će biti predmet korektivnih mera i kazni utvrđenih članovima 124. 125. i 126. Zakona o osiguranju.

Član 8 **Aneksi**

Sastavni deo ove uredbe je i Aneks 1 sa priloženim tabelama.

Član 9 **Stupanje na snagu**

Ova uredba stupa na snagu 1. jula 2016.

Predsednik Odbora Centralne banke Republike Kosova

Prof. Dr. Bedri Peci

Aneks 1

BILANS STANJA	Evro '000	
	Prethodni kvartal	Naredni kvartal
AKTIVA		
Gotovina i novac u banci		
Investicije u depozite		
Stečeni odloženi troškovi		
Potraživanja od osiguranja i reosiguranja		
Aktiva reosiguranja		
Zemljište i zgrade		
Ostala materijalna aktiva		
Nematerijalna aktiva		
Ostala aktiva		
UKUPNO AKTIVA		
OBAVEZE		
Provizije za štete i troškove tretiranja šteta		
Provizije za prenosne premije i važeći rizik		
Računi obveza osiguranja i druge obaveze		
Zajmovi i krediti nezarađena premija		
Ostali kreditori i Razgraničenja		
UUKUPNO OBAVEZE		
AKCIONARSKI KAPITAL		
Akcionarski kapital		
Akumulirani profit		
Ostale rezerve		
UKUPNO AKCIONARSKOG KAPITALA		
UKUPNO OBAVEZA I KAPITALA		

PREGLED PRIHODA

Evro '000

	Prethodni kvartal	Naredni kvartal
Neto zaradene premije od reosiguranja		
Bruto obračunata premija		
Cedirana premija u reosiguranju (-)		
Promena u prenesenoj premiji (+/-)		
Promena u prenesenoj premiji, deo reosiguranja (+/-)		
Zarađeni prihodi od kamata, neto		
Drugi prihodi		
Ukupan prihod		
Nastali neto gubici od reosiguranja		
Bruto isplaćena šteta		
Deo reosiguravača (-)		
Razlika u rezervi za štete		
Deo reosiguravača (-)		
Troškovi akvizicije osiguranja		
Promene u troškovima akvizicije u osiguranju (+/-)		
Administrativni troškovi		
Komisije reosiguranja (-)		
Ukupni gubici i troškovi		
Neto profit/gubitak za godinu		
Ostali sveobuhvatni prihodi		
Ukupno sveobuhvatni prihod za godinu		

Fakturisane premije i isplaćena šteta po vrstama osiguranja

	Vrsta osiguranja	Broj ugovora			Bruto premija			Broj isplaćenih šteta			Iznos isplaćene štete		
		Prethodni period	Sadašnji period	Razlika (%)	Prethodni period	Sadašnji period	Razlika (%)	Prethodni period	Sadašnji period	Razlika (%)	Prethodni period	Sadašnji period	Razlika (%)
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
Ukupno													

Pokazatelji (odnosi) osiguravača:

- Odnos nastale štete neto = $\text{Nastala šteta neto} / \text{Zarađene premije neto}$
- Odnos troškova neto = $(\text{Ukupno troškova} - \text{komisije reosiguranja}) / \text{Zarađene premije neto}$
- Kombinovani odnos neto = $\text{Odnos nastale štete neto} + \text{Odnos troškova neto}$
- Odnos investicija = $\text{Prihodi od investicija neto} / \text{Zarađene premije neto}$
- Operativni odnos = $\text{Kombinovani odnos} - \text{Odnos investicija}$
- Odnos regulisane štete = $\text{Isplaćena šteta tokom perioda} / \text{Prijavljena šteta tokom perioda}$
- Odnos pokrivenosti tehničkih rezervi = $\text{Prihvatljivi aktivni} / \text{Ukupno tehničkih provizija}$
- Odnos bruto rizika = $\text{Bruto fakturisane premije} / \text{Kapital}$
- Odnos neto rizika = $\text{Neto fakturisane premije} / \text{kapital}$

- Pokazatelj povraćaja u prosečnim aktivama = $\text{Neto profit} / \text{prosečna aktiva}$
- Pokazatelj povraćaja u prosečnom kapitalu = $\text{Neto profit} / \text{prosečni kapital}$
- Pokazatelj povraćaja prosečnih investicija = $\text{Prihodi od investicija} / \text{prosečna investirana aktiva}$
- Pokazatelj duga kapitala = $\text{Ukupne obaveze} / \text{akcionarski kapital}$
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala = $\text{Raspoloživi kapital} / \text{traženi regulatorni kapital}$.